



LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2018-12- Nr.
I 2018-11-28 Nr. (14.14E-03)-6K-1806339

DĖL IŠVADOS ĮSTATYMO PROJEKTUI

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), teikia siūlymą dėl Projekto tobulinimo.

Vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas) 22 straipsnio 2 dalies nuostatomis, šio straipsnio 1 dalis (*joje įtvirtinta duomenų subjekto teisė, kad jam nebūtų taikomas tik automatizuotu duomenų tvarkymu, įskaitant profiliavimą, grindžiamas sprendimas, dėl kurio jam kyla teisinės pasekmės arba kuris jam panašiu būdu daro didelį poveikį*) netaikoma, jeigu sprendimas yra leidžiamas Europos Sąjungos arba valstybės narės teisėje, kurie taikomi duomenų valdytojui ir kuriais taip pat nustatomos tinkamos priemonės duomenų subjekto teisėms bei laisvėms ir teisėtiems interesams apsaugoti. Pastaroji sąlyga, t. y., kad tokio sprendimo galimybės įtvirtinimo nacionalinėje teisėje atveju, turėtų būti nustatomos tinkamos priemonės duomenų subjekto teisėms bei laisvėms ir teisėtiems interesams apsaugoti, manome, gali būti nepilnai realizuota nacionalinėje teisėje (aiškinamajame rašte nurodoma, kad tokia sąlyga būtų tenkinama, atsižvelgiant į galiojančiame MAĮ mokesčių mokėtojui suteiktą teisę gauti iš mokesčių administratoriaus visą informaciją bei apskūsti mokesčių administratoriaus sprendimus). Visgi, tokios mokesčių mokėtojo teisės gali būti nepakankamos minėtai sąlygai įvykdyti.

Atkreiptinas dėmesys į Reglamento preambulės 71 punkto paskutiniojo sakinio nuostatą, jog bet kuriuo atveju tokiam duomenų tvarkymui (*t. y. automatizuotam duomenų tvarkymui, įskaitant profiliavimą*) turėtų būti taikomos tinkamos apsaugos priemonės, įskaitant konkrečios informacijos duomenų subjektui suteikimą ir teisę reikalauti žmogaus įsikišimo, pareikšti savo požiūrį, gauti sprendimo, priimto atlikus šį vertinimą, paaiškinimą ir teisę ginčyti tą sprendimą. T. y. siūlytina įvertinti Projekto tobulinimo poreikį, siekiant užtikrinti, kad nacionalinėje teisėje būtų įtvirtinta taip pat ir asmens teisė reikalauti žmogaus įsikišimo, pareikšti savo požiūrį dėl automatizuoto duomenų tvarkymo.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

100 Atkurtai
Lietuvai



Andrius Miliūnas, (8 5) 266 29 06, el. p. andrius.miliunas@tm.lt



VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
siunčiama per TAIS ir el. p. finmin@finmin.lt

2018-12-28 Nr. 2R-648 (3.2.)
Į 2018-11-28 Nr. (14.14E-03)-6K-1806339

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija), pagal kompetenciją išnagrinėjusi Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), pažymi, kad 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) (toliau – Reglamentas) 22 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „[d]uomenų subjektas turi teisę, kad jam nebūtų taikomas tik automatizuotu duomenų tvarkymu, įskaitant profiliavimą, grindžiamas sprendimas, dėl kurio jam kyla teisinės pasekmės arba kuris jam panašiu būdu daro didelį poveikį.“ To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „1 dalis netaikoma, jeigu sprendimas <...> yra leidžiamas Sąjungos arba valstybės narės teisėje, kurie taikomi duomenų valdytojui ir kuriais taip pat nustatomos tinkamos priemonės duomenų subjekto teisėms bei laisvėms ir teisėtiems interesams apsaugoti“. Vadinasi, automatizuotas duomenų tvarkymas, įskaitant profiliavimą, yra leidžiamas, jie tai būtų nustatyta Lietuvos nacionalinėje teisėje ir tik su sąlyga, kad kartu būtų nustatomos tinkamos priemonės duomenų subjekto teisėms bei laisvėms ir teisėtiems interesams apsaugoti.

Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad tinkamą duomenų subjekto teisių bei laisvių ir teisėtų interesų apsauga yra užtikrinama remiantis šiuo metu galiojančiomis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo nuostatomis, pagal kurias mokesčių mokėtojas turi teisę iš mokesčių administratoriaus gauti visą informaciją, reikalingą jo mokesčiams prievolėms vykdyti, ir dėl jo priimtus sprendimus bei gali apskusti bet kurį mokesčių administratoriaus (jo pareigūno) sprendimą. Manytina, kad šios priemonės nepakankamai užtikrina Reglamento keliamus reikalavimus. Vadovaujantis Reglamento 22 straipsnio 3 dalimi, siekiant apsaugoti duomenų subjekto teises bei laisves ir teisėtus interesus, turi būti užtikrintos bent teisė iš duomenų valdytojo reikalauti žmogaus įsikišimo, pareikšti savo požiūrį ir užginčyti sprendimą. Reglamento preambulės 71 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad „tokiam duomenų tvarkymui turėtų būti taikomos tinkamos apsaugos priemonės, įskaitant konkrečios informacijos duomenų subjektui suteikimą ir teisę reikalauti žmogaus įsikišimo, pareikšti savo požiūrį, gauti sprendimo, priimto atlikus šį vertinimą, paaiškinimą ir teisę ginčyti tą sprendimą.“ Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB 29 straipsnio duomenų apsaugos darbo grupės 2017 m. spalio 3 d. automatizuoto atskirų sprendimų priėmimo ir profiliavimo pagal Reglamentą 2016/679 gairėse Nr. WP251¹ nurodyta, kad „[š]iomis priemonėmis duomenų subjektui bent jau turėtų būti suteiktas būdas, kuriuo jis galėtų pareikalauti žmogaus įsikišimo, pareikšti savo požiūrį ir užginčyti sprendimą. Vienas iš pagrindinių aspektų yra žmogaus įsikišimas. Bet kokią peržiūrą turėtų atlikti asmuo, kuris yra tinkamai įgaliotas pakeisti sprendimą ir sugeba tai padaryti. Sprendimą peržiūrintis asmuo turėtų kruopščiai įvertinti visus susijusius duomenis, įskaitant visą papildomą informaciją, kurią pateikia duomenų subjektas. <...> Duomenų valdytojas duomenų subjektui privalo suteikti paprastą būdą pasinaudoti šiomis

¹ https://ec.europa.eu/newsroom/article29/item-detail.cfm?item_id=612053

teisėmis. <...> Tam, kad duomenų subjektas galėtų užginčyti sprendimą arba pareikšti savo požiūrį, jis turi labai gerai suprasti, kaip ir kuo remiantis tas sprendimas buvo priimtas.“

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta aukščiau, Inspekcija siūlo papildomai įvertinti Projektą ir jo atitiktį Reglamento automatizuotam asmens duomenų tvarkymui, įskaitant profiliavimui, keliamus reikalavimus, susijusius su duomenų subjekto teisėmis reikalauti žmogaus įsikišimo, pareikšti savo požiūrį, gauti sprendimo, priimto po žmogaus įsikišimo, paaiškinimą.

Direktoriaus pavaduotoja,
pavaduojanti direktorių



Danguolė Morkūnienė